

မြင်းစိုင်းကျေးရွာ
မြင်းစိုင်းကျေးရွာအုပ်စု
တံတားဦးမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မြင်းစိုင်းကျေးရွာ၊ တံတားဦးမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ

မာတိကာ

မာတိကာ	၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ	၅
စကားချီး	၆
မြင်းစိုင်းကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်	၈
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်	၉
(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်	
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	
(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား	
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ	၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ	
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ	
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ	
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု	
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ	၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အအုံများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး	
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး	
(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊	

- အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
- (က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- (ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁
- (၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂
- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
- (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
- (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
- (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
- (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
- (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
- (က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
- (ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
- (ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ

၃၀

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊
ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့်
အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ

ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

- ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
- ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
- ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
- ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
- ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
- ဇယား ၄၂ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

**နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊
အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇**

- ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- ဇယား ၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆

စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ

DRD ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန

HIV ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်

MADB မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်

MEB မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်

MMK မြန်မာကျပ်

MOALI လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

MoLFRD မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန

NGO အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း

PRA ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

SLRD ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန

STD လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ

PTA မိဘဆရာအသင်း

TB တီဘီရောဂါ

VDC ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

VTDSC ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များ ကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြ သော်လည်း လူထုအများစုစနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင်ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှု တို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက် နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုမူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။

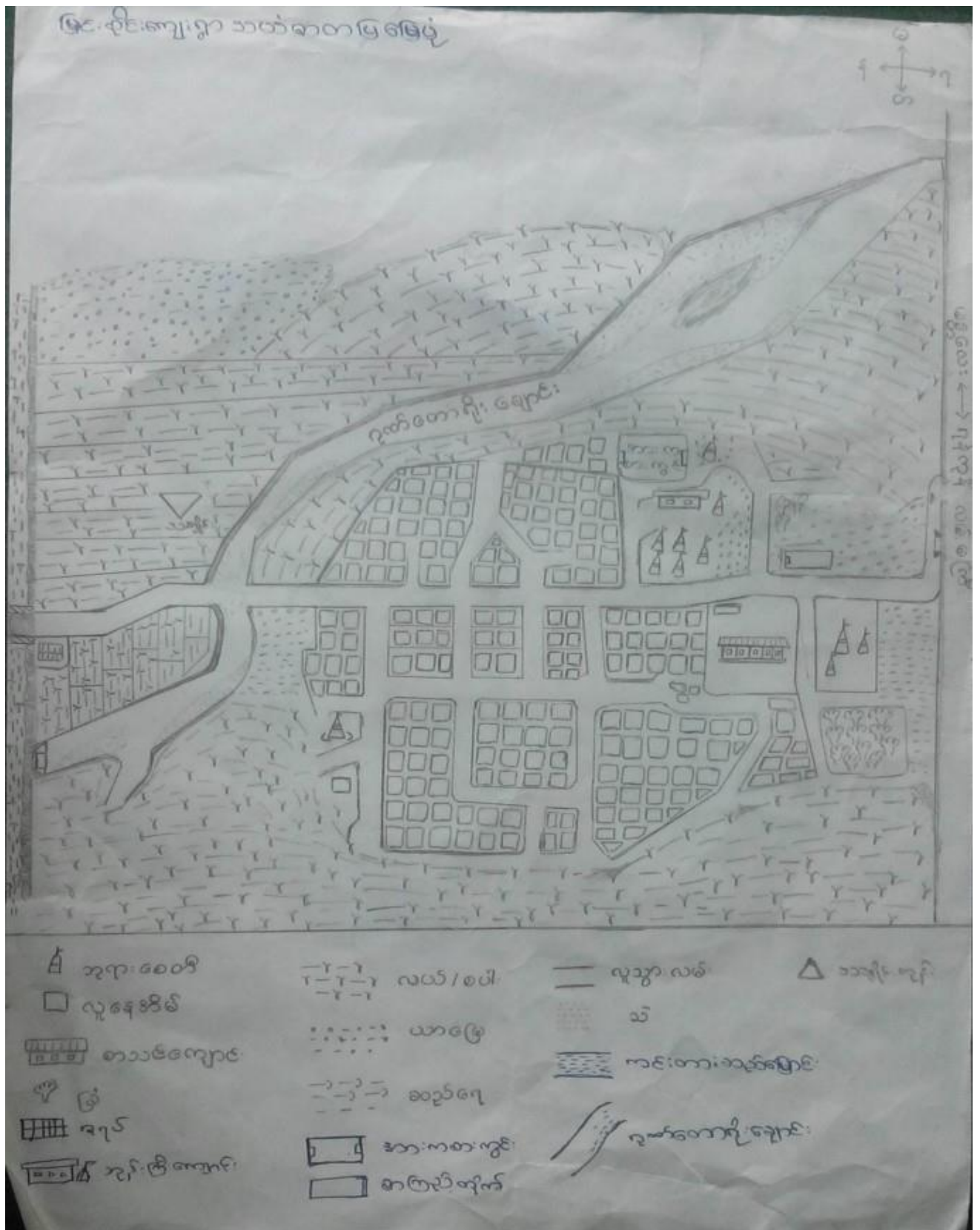
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက် ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့်အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၁၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မြင်းစိုင်းကျေးရွာ
တံတားဦးမြို့နယ်

မြင်းစိုင်းကျေးရွာ သယံဇာတပြမြေပုံ၊ တံတားဦးမြို့နယ်

မြင်းစိုင်းကျေးရွာ ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်

ခါရုကင်း သရ	ဇွန် တနင်္ဂနွေ	ဇူလိုင် တနင်္လာ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ဇူလိုင် ဒီဂရီ	ရက်စွဲ
ရာသီဥတု														 နေ
စိုက်ပျိုးရေး		ဒွပ်	မြောင်း/ မြောင်း	စပါး	စပါး	ကုန်းပ	မြောင်း ကုန်းပ							 မိုး
ပွဲတော်														 ဆောင်း
ကျွန်းမာရေး	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	 သစ်တောပွဲ
ဝင်ငွေ					ကောင်း				ကောင်း	ကောင်း				 သစ်တောပွဲ
သောက်ရေ ဖုလုံမှု	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	နည်း	 ဘုရားပွဲ
ခါရုကင်း ဖုလုံမှု	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	သင့်	 မီးဖိုပွဲ

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ်သည်။ ကျေးရွာနှင့်မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာ အရွယ် အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ် ကြသည်။ တံတားဦးမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၁၆၄)ရွာ ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ် ပေါင်း (၃၀၅) မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း (၆၄၈၉၉)ရွာ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြောင်းလဲ သွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီး ရရှိလာခြင်း၊ ယာဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများတိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SHOCK) များကို ကြန့်ကြန့်ခံ နိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည်ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း (စီးပွားရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာ ဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်) ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့်ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ကသာ ဦးဆောင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်း မရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ်မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည်လုပ်

ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ခဲ့ကြသည့်လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမြူသူတို့သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင် ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည် များတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံးသဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည်**ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုနိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထု ကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက် လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေး

အဖွဲ့အစည်းများ ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန် သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲ နိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ် တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် အခြေအနေမှန်များကိုထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့်၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်း

များအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသောလုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ယုံကြည် ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ၁၇ ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တွင် စမ်းသပ်ရေး ဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း ၂၉မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း ၅၈၀၀ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တံတားဦးမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း ၅ ရွာကို ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် ၁၅၉ ရွာအား ယခု ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်အပြီး ရေးဆွဲ လျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင် သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှု ရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို

လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူ တည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ မြင်းစိုင်းကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ တံတားဦးမြို့၏ တောင်ဘက် (၁၆)မိုင်ခန့်အကွာ၊ ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်လမ်းမကြီး မိုင်တိုင်(၃၄၀/၅)မိုင်၏ အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိ သည်။ မြင်းစိုင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ မြင်းစိုင်း ကျေးရွာသည် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅.၉၆၊ မြောက် လတ်တီတွဒ် ၂၁.၅၉တွင် တည်ရှိပြီး မြင်းစိုင်းကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုး ရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၅ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၀လက်မ အောက်တွင်ရှိသည့် အပူပိုင်း မိုးနည်းရပ်ဝန်း ဒေသဖြစ်သည်။ မြေအမျိုးအစားမှာလည်း မြေစေးနှင့်သဲ ရောနှောလျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ထနောင်းပင်၊ အဝေယာပင်၊ မကျည်းပင်၊ တမာပင်၊ သစ်ကြီးပင်၊ ကုက္ကိုပင်၊ ကန္တာရပင်၊ ရှားပင် စသည်တို့ရှိ သော်လည်း မီးသွေးဖုတ် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမှီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်၊ မြွေ၊ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ်တွေ့ရှိနိုင် သော်လည်းတောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးမှု၊ လူတို့စနစ် တကျ သုံးစွဲမှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဆင်တုံးမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ကြိတ်မှန်ပင်၊ ဩဇာပင်၊ ရှားဇောင်းလက်ပက်ပင် စသည်တို့ အနည်းငယ်ထွက် ရှိသော်လည်းသုံးစွဲရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအား နည်းနေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ မြင်းစိုင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၁၈) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၀၁၉) (က ၄၉၈ + မ ၅၂၁) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်း လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၅၆)ဦး (၇၄.၂%) ရှိပြီး၊ မိမိသူဦးရေမှာ

(၂၆၃)ဦး (၂၅.၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှု များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၂၀)ဦး(၂.၆၄)% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ (၁၂)ဦး(၁.၁%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၆၅) ယောက် (၆.၄%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၇၁ ယောက် (၇%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၁၈) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၄၂) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၆၃)၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၉)၊ လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၂)ဦး၊လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းကို နေ့စား အဖြစ်အဓိက လုပ်ကိုင်သည်အိမ်ထောင်စု(၂)စုရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၄၆၉)ဦး ရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အား အနေဖြင့် (၂) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁)ဦး ၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ (၇၈)ဦး၊ ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စား အလုပ်သမား အဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၆)ဦး လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃) ဦး၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁)ဦး၊ အရောင်း အဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက်(၉၃)ဦးတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေမိသားစု (၂၁၈) အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေ ကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၅၆၂)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် (၂) ယောက် နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကိုတွေ့ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၅၆) ဦးရှိသော်လည်း တကယ် အလုပ်လုပ်သူ(၅၆၂)ဦး တွေ့ရှိရသောကြောင့် အရွယ်မရောက်သေးသောကလေးငယ်များနှင့် အသက် (၆၀) ကျော် အရွယ်အသက်ကြီးရွယ်အိုများပါ မိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေရကြောင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၄) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၇၆)အိမ်ထောင်စု (၃၄.၉%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၆၁) အိမ်ထောင်စု (၂၈ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၅၄) အိမ်ထောင်စု (၂၄.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၁၀) အိမ်ထောင် (၄.၅%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၁၇)အိမ် (၇.၈%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့်အလယ်အလတ်စားတောင်သူအရေအတွက်မှာ (၂၇) အိမ် (၁၂.၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူ နှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြ ရသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၁ စင်း နှင့်လက်တွန်းထွန်စက် ၂ စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာ သုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး တောင်သူကြီးများမှ အလုပ်အားမှသာအငှါးလိုက်လေ့ရှိသည်။ လက်တွန်း ထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုခအနေဖြင့် အသုံးပြုသူမှဆီ(၁)ဂါလံကုန်ပါကငွေ(၁၀၀၀၀)ကျပ် ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုပြီး အခြားကျေးရွာမှ ထွန်စက်များငှားရမ်းအသုံးပြုလျှင်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြု ရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုး ရသဖြင့် စက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ၂ စွာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ၂ စွာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့်အိမ်ထောင်စု (၁၇)

အိမ်(၇.၈%)၊အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၁၀) အိမ် (၄.၆%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၁၅) အိမ် (၅၂.၈%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၇၆) အိမ် (၄၃.၈%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေသောအဆင့်(၁၇) အိမ်(၇.၈%) အလယ်အလတ်အဆင့် (၁၀) အိမ် (၄.၆%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု (၁၁၅) အိမ် (၅၂.၈%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု (၇၆) အိမ် (၃၄.၈%) သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၉၁ အိမ် (၈၇.၆၁%) မှာ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင် ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲနေ့စားခမှာလည်း နည်းကြ သည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ် လူတန်းစားမှာ (၂၇)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်အားဖြင့်နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင် သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပ်မီးများ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြ ရသည်။

ကျေးရွာတွင် အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၂၂) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၃၄) အိမ်၊ စုစုပေါင်း (၅၆) အိမ်ထောင်စုအား စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၂၂) အိမ် (၂၈.၉%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ(၃၄) အိမ်ထောင် (၂၉.၅%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။လိုသလောက်ချေးငှါးနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံ မှုတွင် အလုပ်ပုံမှန် မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ် ရှားပါးမှု မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ် ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိသော်လည်းလုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါသည် လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်း မှတဆင့် ကူးစက် တတ်ခြင်း၊အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ငှက်ဖျား ရောဂါသည် ငှက်ဖျားနဲ့အတွင်းမရှိသော်လည်းတစ်ခါတစ်ရံဖြစ်တက်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ် ဖြစ်သည်။ မီးဘေး မှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက် အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင် ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေ အထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ နှင့် အခြား ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊

ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက် လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့်ယာဉ် တိုက်မှု မတော်တဆ ဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု များနှင့် လက်လုပ်လက်စားကျပန်း အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့် သည်။ သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာ မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာ လည်း ယာဉ်အန္တရာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း ၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန် လူအုပ်စုများ အနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရော ဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်များ ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံ ဆေးများ အသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု့များ ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှ

တဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်း ရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုအနေဖြင့် ဆန်စက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး၊ဆန်စက်လုပ်ငန်းတွင်နေစားအလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ(၆)ဦး၊ပန်းရံလက်သမား(၇)ဦး၊စက်ချုပ် (၁)ဦး၊ ဈေးရောင်း (၂) ဦးရှိသော်လည်းစက်ချုပ်၊ ပန်းရံလက်သမားစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် လက်ရှိ ကျွမ်းကျင်မှုနည်းပါးခြင်း၊ ခေတ်မီပစ္စည်းကရိယာ မပြည့်စုံခြင်း၊ ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်အားခနည်းခြင်းနှင့် အရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေနည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရ ပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာမတက်သူဦးရေမရှိပါ။ ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၈၆၅) ဦးအနက် ဘုန်းကြီး ကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၁၆၂ ဦး (၁၈.၇၃ %) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၂) ဦး (၀.၂၃%)၊ မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၆၀၁)ဦး(၆၉.၅%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူဦးရေ (၃၈)ဦး(၄.၄ %)၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၂၉) ဦး (၃.၃၅%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၉)ဦး(၃.၃၅ %)ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများ နေတာတွေ့ရသည်။ သားယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာ ပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာများ၊ ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စများ မတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျဉ်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှုတူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်းများ ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၇) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် စီးပွားရေးကို အခြေခံသော အဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၅)ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာ

ကြည့်ရာတွင် အပျိုခေါင်းအဖွဲ့နှင့်အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့ (၇) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ(၅) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန်(၂) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရှည်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ။ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်း (၇)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၄၁၆)ဧက၊ ယာမြေ (၂၁၃) ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၆၂၉)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်ပြီး လယ်မြေများသာ ဆည်ရေရရှိပြီး ယာမြေများမှာ ဆည်ရေမရရှိသောကြောင့်တစ်နှစ်ပတ်လုံး နှစ်စဉ်မိုးရေ ကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ဆည်ရေမှာ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးချိန်မှသာရရှိသောကြောင့် လုံလောက်မှု မရှိပါ။ လယ်မြေများသာ စိုက်ပျိုးရေရရှိပြီးယာမြေများမှာဆည်ရေမရရှိသောကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ၊ မိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နှုန်းနည်းသည်။ဆည်မြောင်းများအသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်လာမည်။နှစ်ရှည်ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုး ရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံနည်းသည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါးနှင့် ကုလားပဲဖြစ်သည်။ စပါး စိုက်ပျိုး မြေဧက စုစုပေါင်းမှာ ၄၁၆ ဧကဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင်ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၈၀တင်းမှ အနည်းဆုံး ၅၀ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၆၅ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နည်းသည်။ ကုလားပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၂၁၃ ဧက ရှိပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး၈ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀ တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျင် ၉ တင်းနှုန်း ထွက်သည်။

သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမလုံလောက်မှု ပြဿနာကိုရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့်ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင် ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြံပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်တက်သည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျရောက်လျှင် နည်းပညာ အားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အမြတ် ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ စနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် (၁)စင်း နှင့်လက်တွန်းထွန်စက်(၂) စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ အသုံးပြုနိုင်ပြီး တောင်သူကြီးများမှ အလုပ်အားမှသာအငှားလိုက်လေ့ရှိသည်။ လက်တွန်း ထွန်စက် ငှားရမ်း အသုံးပြုခအနေဖြင့် အသုံးပြုသူမှဆီ(၁)ဂါလံကုန်ပါကငွေ(၁၀၀၀၀)ကျပ် ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြုရပြီး အခြား ကျေးရွာမှ ထွန်စက်များငှားရမ်းအသုံးပြုလျှင်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်း အသုံးပြု ရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုး ရသဖြင့် စက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၈၇)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား (၁၇၇) ကောင်၊ နို့စားနွား (၃၂၈)ကောင်၊ ဆိတ်(၁၇၆)ကောင် နှင့် ဝက် (၅၇)ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာ လျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီး မှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု အားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်း မျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများ မရှိပါ။ ထုတ်ကုန် လုပ်ငန်းများ၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ရခြင်း ၊ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ နှင့် ဈေးဆိုင်နှင့်ဈေးရောင်းခြင်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်း များကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ် အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးပြီး

ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန် လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်မြေဆီမြေဩဇာအနေဖြင့် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှု ကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလတ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေး သင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း ဆည်မြောင်းများရှိသော်လည်းရေလုံလောက်မှုမရှိသဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်များရှိသော်လည်းရာသီအလိုက်သာရေရှိသောကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုနည်းသည်။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ် တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမ ငွေချေးစနစ် တို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၁၄၂) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၆၀၆) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၎င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင်၁၀၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့် ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချ ပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေ့ထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်၊အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငှားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှားရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀% ဖြစ်သည့်အပြင် အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီး ချေးပေးသည်။ သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါက ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ်ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက် အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငှားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု

များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငှား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန် တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနံပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာရှိ မူလတန်းလွန်ကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား(၅၈)ပေ၊ အနံ(၂၆)ပေ၊ အမြင့် (၁၅) လွှပ်မိုး၊ အုတ်နံရံက၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၂)ဆောင် ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု နှင့်ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက် ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၁) ဦးနှင့် မ(၇) ဦး စုစုပေါင်း (၈)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရ တိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ်(၁)နှစ်လျှင်(၁)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရ ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန် ကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၆၈) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်း တွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၆၅) ယောက်၊(၉၅.၆%)နှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၄၇) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်း တွင် (၄၈) ဦး (၁၀၂.၁၃%) သာ ရှိသည်။မူလတန်းကျောင်းဖြစ်၍ သတ္တမတန်း အထိသာပညာသင်ကြားနိုင်ကြပြီး အဋ္ဌမတန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းသား/သူများမှာ (၄)မိုင် အကွာအဝေးရှိ သိန္နီကန်အထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားနေကြသည်။ အချို့ကလေးများမှာ မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် သွားလာရေး အတွက် စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်မဝယ်ပေး နိုင်ခြင်းကြောင့် ကျောင်းဆက်တက်နိုင် ခြင်းမရှိကြပါ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းတွင် ၁၄: ၁အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုလည်း ရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊ တက်ကြွစွာပါဝင်မှုအားနည်းကြသည်။

။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအုပ်စုတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ (၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော မိုးကြိုးတွင်းကျေးရွာကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွင် သားဖွီးဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွီးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွီးသင်တန်းရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာ အတွင်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပစ္စည်းများအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၄) မိုင်ဝေးသော သိန္နီကန်တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၆) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့ သွားရောက် ကုသမှုခံ ယူရပါသဖြင့် အရေးပေါ်ကားမရှိပါသောကြောင့် အခက်အခဲများရှိပါကြောင်းတွေ့ ရှိရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက် ရောဂါများကို ဒေသခံများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးသင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေးလျှင် ပို၍ အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း (၁၃)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(စက်တပ်) (၈၆)တွင်း၊ အဝီစိတွင်း(တုံကင်) (၇၇)တွင်းနှင့် မိုးရေလှောင်ကန် (၃)ကန်ရှိပါသည်။သောက်သုံးရေ လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရှိရန်အတွက် နည်းပညာ၊ဗဟုသုတများ လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၁၈)အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ (၂၀၂) လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။ ကျန် (၁၆) အိမ်မှာ

မိသားစုများနှင့်အတူပေါင်း၍ ယင်လုံအိမ်သာကိုအသုံးပြု ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ သောကြောင့် အသိပညာ၊ဗဟုသုတအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသာရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စား မှုတက် ကြမှုရှိပါသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှု များ လျော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များ သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို ဖွတ်ရည် ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်း လိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း ပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဖန်မီးအိမ်စာကြည့်တိုက်ရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာစာပေလေ့လာမှု အားကောင်း လာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက် အသုံးပြုကြ သော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော(-)နှစ်ခန့်က မြေသားလမ်းကို ခင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလမ်းမှာ မြေသားလမ်းဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီ၊ကားများ မောင်းနှင်၍ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွားလာမှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ချော်ခြင်းဖြစ်၍ ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲရှိပါသည်။ ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းပေးလျှင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၄) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဖောက်လုပ်ခဲ့သော မြေသားလမ်းများကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရ ပါသည်။ လမ်း အခြေ အနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်း အခြေအနေ မှာလည်း ဆိုးရွား နေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၀/၄) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်း များဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၄)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၆၃) စင်း၊ သုံးဘီး ဆိုင်ကယ် နှင့် ထော်လာဂျီ (၄) စင်း၊ ကား (၄) စီးနှင့်နွားလှည်း (၇၄) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၁၈)အိမ် ရှိပြီး အိမ်ထောင်စုအားလုံးလျှပ်စစ်မီးရရသော်လည်း ပြုပြင် ထိန်းသိမ်း ရေးစနစ်မှာ နည်းပညာအားနည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၃၂၂) လုံး၊ ရေဒီယို (၃) လုံး၊ တီဗွီ (၇၂)လုံးနှင့် စလောင်း (၂)ခုရှိပါသည်။အိမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊တယ်လီနောနှင့်အိမ်အီးစီဖုန်းလိုင်းအားလုံးလိုင်းမိပြီး ဖုန်းများ အသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ် မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်း အချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆)မိုင်၊ ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ အနည်းငယ် ထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် (၇၅၆)ဦး (၇၄.၂%) ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများသင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာသားများအနေဖြင့်စိုးရိမ်ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း သိန္နီကန် တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများမှာ လက်ရှိပညာသင်ကြားရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအဆင့်တွင် ရှိကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်း နှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်းရှိသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ပြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန် သည်။ တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ ဆောင်ပေး နိုင်သည်။

မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ် မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီးချိန်တွင် လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။နွားချေးပေါများသည့်အတွက် နွားချေးသဘာဝမြေဆွေးများရရှိနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် ချေးငွေများအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဌာန ရှိသည်။ကျေးရွာသည် မန္တလေးနှင့်ရန်ကုန်မြို့များသို့ ကွန်ကရစ်လမ်းတို့ဖြင့် ကူးသန်းသွားလာနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယာဉ်မျိုးစုံ သွားလာ နိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ အမ်အီးစီနှင့် တယ်လီနော (၄) မျိုး စလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အိမ်ခြံမြေအကျယ်အဝန်းများရှိပါသည်။ နွား၊သိုး၊ဆိတ်၊ကြက် နှင့် ဝက်များကို တိုးချဲ့မွေးမြူရန် အခွင့်အလမ်းသာသည်။သို့သော် တိမွေး/ကု ဦးစီးဌာနမှ လိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော တံတားဦးလေယာဉ်ကွင်းနှင့်ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေ ဖြစ်သော အင်းဝနှင့် နီးသောကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားလုပ်ငန်းတိုးတက်မှုရှိရန် အလားအလာရှိသည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာသွားလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအား စုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ဆည်မြောင်းများ ရှိသော်လည်းရေလုံလောက်မှုမရှိ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖော်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ မိုးရေကိုအားထားနေရသဖြင့် မိုးရေလျှောင့်ကန်ငယ်များ သေးငယ်သဖြင့်မိုးရေကို လုံလောက်စွာ သိုလှောင်ထား နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ထို့အပြင် သီးနှံများအတွက်ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကိုခံနိုင်သော ဖျက်ပိုးများလည်း ကျရောက် တက်သည်။ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုကိုရရှိနိုင်သော်လည်း ဖျက်ပိုး နှိမ်နင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ပေးသော အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။ တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးအထောက်အပံ့များ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးရေး ချေးငွေမရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှုနည်းသည်။ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြ ရသည်။ ဈေးကွက်သို့ သွားရောက်ရောင်းချရန် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများပြည်သူသုံး ဘတ်စ်ကားများမရှိ။ သီးခြား ယဉ်ငှါးရမ်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရသောကြောင့် ကုန်ကျမှုစရိတ်များသည်။ ပွဲရုံများသို့ သွားရောက် ရောင်းချရာ တွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြိုးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွာစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသစရိတ်မြင့်မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ၏ အသားကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင် ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ် ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ်မှုများ၊ ဖမ်းဆီးမှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ ရှိသော်လည်းအလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းအတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့ တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၁၈) သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံလူမှုအဆောက်အအုံများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၅) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန်အောက်ပါ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

(ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထားသူများကတဖန် ကျေးရွာတွင်ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

(ခ.၂) ကျေးရွာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံဖြစ်သည့် (လမ်း၊မီးလင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်)များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အအုံများကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တိုးတက် ကောင်းမွန် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာ လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

(ခ.၃) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော သင်တန်းသား များကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှု များကို တိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစု ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြ ပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် စပါးနှင့်ကုလားပဲတို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကိုထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိ ရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာတောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့်

ဝင်ငွေလျော့နည်းမှုဖြစ်စေသည်။ နည်းပညာအသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး နည်းပညာအသစ် ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူနှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုး အစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်အပေါ်မူတည်၍ မြစ်မ်းရောင်ချေး ငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင်း အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင် နှင့် အမြတ်အစွန်းများရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာ၊ ဈေးကွက်၊ သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါ အဆင်သင့်မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး အောက်တွင်ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သားငါးလိုင်စင်များချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း၊ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့ မွေးမြူ ထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့် ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။ မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံ အလောက် ရှိသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာအခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်း လတ်ဆတ်သောအသားငါးတို့ကို ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိလာ မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာ

တွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူများ နှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများအကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/ သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

ကျေးရွာတွင် မိမိတို့ လယ်၊ ယာ၊ သားငါးများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော ဆိုင်ခန်း ၃၀ - ၄၀ ပါရှိသည့် အခွန်လွတ်ဈေးတစ်ခုရှိသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများက ရေ၊ သန့်ရှင်း ရေးစနစ်နှင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့် ဈေးအဆောက်အဦး တစ်ခုတည်ဆောက်ပေးရန် ပါဝင်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာအပြင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ရွာသူရွာသားအချို့ အတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရရှိစေနိုင်ပါမည်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/ အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှုအားနည်းသည်။ ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရ ပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင်ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။ ပညာရေးဌာနမှ လစ်လပ်နေရာ များအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမရှိ။ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသား အရေအတွက် များသည်။ အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။ ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက်ခန့်ထားပေးရာတွင် ဒေသခံဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်။

(ဇ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေး ဆောင်ရွက် ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၎င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်း နေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်းနေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှု မရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဈ) အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသည် တံတားဦးနှင့် (၁၆)မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဒေသထွက်ကုန်များ အလုံ အလောက်နှင့် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ သွားလာရန် ကားလမ်းများလည်း ရှိသော်လည်း ပုံမှန် ပြေးဆွဲသည် ယာဉ်လိုင်းများ မရှိသောကြောင့် စင်းလုံးငါး၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ အဆင်ပြေသွားလာနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးများအတွက် ပုံမှန်နှင့် အရေးပေါ်သွားလာရန် အဆင်မပြေကြပါ။ ထို့ကြောင့် ပုံမှန်ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ဘတ်စ်ကားလိုင်းပြေးဆွဲပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထား နားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက် ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန်ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်မှုဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေး တန်းစီခွဲကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလ တစ်လျှောက်လုံး တွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သောသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်း စီမံချက် များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင် အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက် သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်း အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)- ဝန်ကြီး ဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အပိုင်း အခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်သာမန် အသုံး စရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ အထောက် အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြားစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့ များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၄၄	၁၁	1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်ကျဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း	ကျေးလက်ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေး	၄၃	၁၂	၃. ဆည်မြောင်းပြုပြင်ခြင်း၊အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း	ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၃၃	၁၇	၄. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၅. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း ၆. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၃၅	၁၆	၇. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၈. ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ၉. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၀. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၂. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၁၃. အခြေခံ လယ်ယာမြေဥပဒေ ပညာ သင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၅၀	၇	၁၄. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၁၅. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေးကုဦးစီးဌာန ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန
	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၄၀	၁၅	၁၆. တိမွေးကုသင်တန်း	တိမွေးကုဦးစီးဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်း	၄၇	၉	၁၇. ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်နှင့် မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများအား ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံခန့်ခွဲမှု ပြုပေးရန်	

၈။ အသက်မွေးဝမ်းနှည်း ပညာ	၄၉	၈	၁၈. စက်ပြင်သင်တန်း ၁၉. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၂၀. တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက်မွေးဦးစီးဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ				
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု	၅၄	၃	၂၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၂၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၂၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း) ၂၄. ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၅၇	၂	၂၅. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၂၆. ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ၂၇. ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ၂၈. ကျောင်းပရိဘောဂ ၂၉. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၃၀. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၃၁. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၃၂. မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ၃၃. ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	ပညာရေးဦးစီးဌာန
ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ				
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၅၃	၄	၃၄. ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ၃၅. ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ ၃၆. လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၄၂	၁၃	၃၇. အရံသားဖွားသင်တန်း ၃၈. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၃၉. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၄၀. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင် တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန
ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး	၅၂	၅	၄၁. ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၄၂. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	

လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ

၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၄၅	၁၀	အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင် တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၄၃. ကွန်ပျူတာသင်တန်း ၄၄. တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ၄၅. တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၄၆. ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း ၄၇. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း ၄၈. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၄၉. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၅၀. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၅၁. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၅၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း
ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ			
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၆၉	၁	၅၃. ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ကျေးလက် ဦးစီး ၅၄. ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း ၅၅. ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ			
၁၆။ သဘာဝဘေး လျှော့ချရေး	၄၁	၁၄	၅၆. မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း ၅၇. မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း ၅၈. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၅၉. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
မူဝါဒများ			
၁၇။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၅၁	၆	၆၀. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် လွှတ်တော် သို့ ၆၁. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ တော် ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် တင် ၆၂. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန် ပြရန်။ ၆၃. ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ ၆၄. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင်ဥပဒေ ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

၆၅. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့်
 အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ်
 ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
 ၆၆. ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။
 ၆၇. အစိုးရဌာနလစ်လပ်နေရာများအား ဒေသခံ
 ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး
 ရန်။
 ၆၈. ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး
 အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ၂ ပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့်
 ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
 မြှင့်တင်ပေးရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှင့်တင်ရေး	၁၁	Ã				
၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး	၁၂	Ã	Ã	Ã		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၁၇	Ã				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၁၆	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၇	Ã				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၅	Ã	Ã	Ã		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၉	Ã	Ã			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၈	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၃	Ã				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၂	Ã	Ã	Ã		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအ ဆောက်အဦများ မြှင့်တင်ခြင်း	၄		Ã	Ã		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၁၃	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၅		Ã	Ã		
၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၀	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၁	Ã	Ã			
၁၆။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး	၁၄	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã
၁၇။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၆	Ã	Ã	Ã	Ã	Ã

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျက်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာလုပ်အား၊ သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်

စ ဉ်	စီမံချက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)				လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
		ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				✓	
၂	စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေး			✓		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			✓		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				✓	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				✓	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			✓		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				✓	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			✓		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			✓		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				✓	
၁၃	သောက်ရေသန့်			✓		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			✓	✓	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			✓		
၁၆	သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး					✓
၁၇	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		✓			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ- မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင် ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့ အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါသည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ပေးသည့် အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး ပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ် စစ်ဆေး ခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့်သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်း အလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များ အပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များ စုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့်အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှု တိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၂	၁၀	၁၂	၁.၁%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၉	၃၆	၆၅	၆.၄%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၅	၃၃	၆၈	၆.၇%

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၈	၁၉	၄၇	၄.၆%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၃၆၈	၃၈၈	၇၅၆	၇၄.၂%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၃၆	၃၅	၇၁	၇%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၁၀၁၉		၄၉၈	၅၂၁	၁၀၁၉	၁၀၀%
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၁၈		တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၆			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ မြင်းစိုင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၁၈) မှ လူဦးရေပေါင်း (၁၀၁၉) (က ၄၉၈ + မ ၅၂၁) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွားမှု ၅ ယောက်နှိုးထက် အနည်းငယ်သာလျော့နည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ (၇၅၆)ဦး (၇၄.၂%) ရှိပြီး၊ မိမိသားစုဦးရေမှာ (၂၆၃)ဦး (၂၅.၈ %) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အလားအလာ ကောင်းများရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်တွင် အမျိုးသား အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေထက်အမျိုးသမီးဦးရေမှာ (၂၀)ဦး၊(၂.၆၄)% ပိုများသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ တစ်နှစ်အောက် လူဦးရေမှာ (၁၂)ဦး(၁.၁%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွားနှုန်း နည်းသည်ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ်အောက် လူဦးရေ (၆၅) ယောက် (၆.၄%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်းနေနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၇၁ ယောက် (၇%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့် ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၄၂	၆၅.၁၄ %	၃၀၆		လယ်နှင့်ယာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်စား၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၆၃	၂၈.၉%	၁၄၉	၁	နေ့စားအငှားလုပ်သည်။

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
၂	တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၉	၄.၁၂ %	၈၉	၇၈	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေး မြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၂	၂	ဆန်စက်- ၂
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၆	၆	နေ့စားအငှားလုပ် သည်။
၆	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၀.၉၂ %	၂		
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၀.၉၂	၅	၃	လက်သမားနှင့်ပန်း ရံ
၈	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပ်ပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			၁	၁	အပ်ချုပ်
၁၀	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၂	၂	ဈေးဆိုင်နှင့် အရောင်း

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစုဝင် လုပ်အား		
						အဝယ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	ပညာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	ကျန်းမာရေး					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
၁၉	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
၂၀	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	စုစုပေါင်း	၂၁၈	၁၀၀ %	၅၆၂	၉၃

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမှာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေစုစုပေါင်း (၂၁၈) အနက် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်သူ (၁၄၂) အိမ်ထောင်စုရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု (၆၃)၊မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု (၉)၊ လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု (၂)ဦး၊လက်သမားပန်းရံလုပ်ငန်းကို နေ့စား အဖြစ်အဓိက လုပ်ကိုင်သည်အိမ်ထောင်စု(၂)စုရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၄၆၉)ဦး ရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အား အနေဖြင့် (၂) ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၁)ဦး ၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအဖြစ်တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူ (၇၈)ဦး၊ ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၂)ဦး၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စား အလုပ်သမား အဖြစ်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၆)ဦး လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်းတွင်နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၃) ဦး၊ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ(၁)ဦး၊ အရောင်း အဝယ်လုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူ (၂)ဦး၊ စုစုပေါင်း တွဲဖက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အရေအတွက်(၉၃)ဦးတွေ့ရသဖြင့် ဆင်းရဲသားမိသားစုများနှင့် အဆင်ပြေ မိသားစု (၂၁၈) အိမ်ထောင်မှာ လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးတည်းကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေ ကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ (၅၆၂)ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသော ကြောင့် တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် (၂) ယောက် နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ရွာတွင်အလုပ်လုပ်နိုင် သူဦးရေ (၇၅၆) ဦးရှိသော်လည်း တကယ်အလုပ်လုပ်သူ(၅၆၂)ဦး တွေ့ရှိရသောကြောင့် အရွယ်မရောက်သေးသောကလေးငယ်များနှင့် အသက်(၆၀) ကျော် အရွယ်အသက်ကြီး ရွယ်အိုး များပါ မိသားစုဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေရကြောင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	နေ့စားခနည်းသည့် အပြင် ပုံမှန် အလုပ်မရှိကြပါ။
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	၄၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	ဆန်စက်လုပ်ငန်း
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၆၀၀၀	၅၀၀၀	၅၀၀၀	၄၀၀၀	ပန်းရံလက်သမား
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက် ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (၄) မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခမှာ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၂၅၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၆၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ အများဆုံးလုပ်ခမှာ ၄၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် အလုပ်ချိန်နှင့်လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၄၁၆	သင့်	ရ	၄၁၆
ယာမြေ /တောင်ယာ	၂၁၃	သင့်	မရ	မိုးရေ
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း				
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	၆၂၉			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ (၄၁၆)ဧက၊ ယာမြေ (၂၁၃) ဧက၊ စုစုပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ (၆၂၉)ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်ပြီး လယ်မြေများသာ ဆည်ရေရရှိပြီး ယာမြေများမှာ ဆည်ရေမရရှိသောကြောင့်တစ်နှစ်ပတ်လုံး နှစ်စဉ်မိုးရေ ကိုသာ အားကိုးစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ဆည်ရေမှာ ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးချိန်မှသာရရှိသောကြောင့် လုံလောက်မှု မရှိပါ။လယ်မြေများသာ စိုက်ပျိုးရေရရှိပြီးယာမြေများမှာဆည်ရေမရရှိသောကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ။

မိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ ဆည်မြောင်းများအသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်လာမည်။ နှစ်ရှည်ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုး ရန် ရေမြေရာသီဥတု သင့်လျော်သော်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာအတွေ့အကြုံနည်းသည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	နည်း	ခက်
အခြား ရင်းမြစ်များ (ရွှေ)		
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်၊	မရှိ	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်နှင့်ငှက်မျိုးစုံ)	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ဆင်တုန်းမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်)	နည်း	လက်လှမ်းမီ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် သဘာဝပေါက်ပင်အနေဖြင့် ကန္တာရပင်၊ ရှားပင်၊ ထနောင်းပင်၊ ကုက္ကိုပင်၊ မကျည်းပင်၊ တမာပင်၊ သစ်ကြီးပင်စသည်တို့ရှိသော်လည်း မီးသွေးဖုတ် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးလာကာ တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာသဖြင့် လက်လှမ်းမီမှုနည်းပါသည်။ ရရှိနိုင်မှု ခက်ခဲသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနေဖြင့် ယုန်၊ မြွေ၊ ငါးနှင့်ငှက်မျိုးစုံ အနည်းငယ်တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘာဝဘေး ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးမှု၊ လူတို့စနစ်တကျ သုံးစွဲမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဆင်တုန်းမနွယ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ကြိတ်မှန်ပင်၊ ဩဇာပင်၊ ရှားဇောင်းလက်ပက်ပင်စသည်တို့ အနည်းငယ် ထွက်ရှိသော်လည်း သုံးစွဲ ရမည့်နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့်မြန်မာတိုင်းရင်းဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ၎င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန်ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်းနေကြ ပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၀ဧကမှ၁၂ဧက အထက်	၅ ဧက မှ ၁၀ဧကကြား	၁ ဧက မှ ၅ ဧကကြား	မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	တိုက်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အင်္ဂတေခင်း	သွပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ပျဉ်ခင်း	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ ဝါးကြမ်းခင်း	ထန်းရွက်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ မြေစိုက်အိမ်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်-၁၊ လက်တွန်းထွန်စက်-၁၊ ရေစုပ်စက်-၂၊ ခိုင်းနွားရှဉ်း-၂၊ လှည်း၊	လက်တွန်းထွန်စက်-၁၊ ရေစုပ်စက်-၁၊ ခိုင်းနွားရှဉ်း-၁၊ လှည်း၊	ခိုင်းနွားရှဉ်း-၁၊ လှည်း၊ ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ တံဇဉ်၊ ဓါး၊	ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ တံဇဉ်၊ ဓါး၊ တူရွင်း၊ ဂေါ်ပြား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား-၁၊ ဆိုင်ကယ်-၂၊ ထော်လာဂျီ-၁၊ T V-၁၊ စလောင်း-၁၊ ဖုန်း-၃	ဆိုင်ကယ်-၂ စီး၊ ဖုန်း-၂ လုံး၊ TV-၁	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး-၁၊ ဖုန်း-၁ လုံး၊ TV-၁	ဆိုင်ကယ်-၁ စီး၊ စက်ဘီး-၁ စီး၊ ဖုန်း-၁ လုံး၊ EVD-၁ လုံး
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	တောင်သူကြီး၊ အရောင်းဝယ်၊ ပွဲစား	တောင်သူလတ်၊ အရောင်းအဝယ်၊	တောင်သူငယ်၊ ကျပန်း၊	မြေယာမဲ့၊ ကျပန်း၊
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၁၇(၇.၈%)	၁၀(၄.၆%)	၁၁၅(၅၂.၈%)	၇၆(၃၄.၈%)

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေသည် အရေးပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆင်ပြေသောအဆင့်အိမ်ထောင်စု (၁၇) အိမ်(၇.၈%)၊ အလယ်အလတ်အဆင့် အိမ်ထောင်စု (၁၀) အိမ် (၄.၆%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု (၁၁၅) အိမ် (၅၂.၈%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု (၇၆) အိမ် (၃၄.၈%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေသောအဆင့်(၁၇) အိမ်(၇.၈%) အလယ်အလတ်အဆင့် (၁၀) အိမ် (၄.၆%) သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန်ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု (၁၁၅) အိမ် (၅၂.၈%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု (၇၆) အိမ် (၃၄.၈%) သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှု မရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၉၁ အိမ် (၈၇.၆၁%) မှာ အဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများတွင် နေစားအငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရကြဘဲနေစားခမှာလည်း နည်းကြ

သည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်း မျှတမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေနှင့်အလယ်အလတ် လူတန်းစားမှာ (၂၇)အိမ်ရှိပြီးအိမ်ထောင်စု အရေအတွက်အားဖြင့်နည်းသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် များစွာပိုင်ဆိုင် သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စုများမှာ အရေအတွက်များသော်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အလွန်နည်းပြီး မြေယာမဲ့ကျပ်များ၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူများနှင့် တောင်သူငယ်များဖြစ်သည်ကိုတွေ့ကြ ရသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၂၂	၂၈.၉%	လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးထံမှငွေချေးခြင်း၊
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၃၄	၂၉.၅%	(၅)လဝမ်းစာဖူလုံပြီးကျန်(၇)လကိုဆွေမျိုးထံမှငွေချေးခြင်း
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ	-	-	-

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ **။(အဆင့် ၃ မှ ၂၂ အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မှ ၃၄အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၅၆ အိမ်)ကျေးရွာတွင်** အဆင့် ၃ မိသားစု၏ ၃၀ % (၂၂) အိမ်နှင့် အဆင့် ၄ မိသားစု ၏ ၃၀ % (၃၄) အိမ်၊ စုစုပေါင်း(၅၆) အိမ်ထောင်စု အား စိစစ်ကြည့်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု (၂၂) အိမ် (၂၈.၉%) ရှိပြီး လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီး ပြန်လည်ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ၃ လနှင့် ၆ လအကြား ဝမ်းစာဖူလုံသူ(၃၄) အိမ်ထောင် (၂၉.၅%) ရှိပြီး ငွေနှင့် ရိက္ခာကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် အိမ်ခြံမြေ (သို့မဟုတ်) ရေစုပ်စက် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်ကယ်/ရွှေထည် စသဖြင့် ပေးထားရပြီး အတိုးနှုန်းအနေဖြင့် အနည်းဆုံး ၇% မှ ၂၀% အထိပေးရပြီး မူလရွှေထည် ဝယ်ယူသောဆိုင်မှ ချေးယူပါက ၃% ဖြင့် ချေးယူကြရပြီး အမြန်ပြန်ဆပ်ကြရသည်။လိုသလောက်ချေးငှားနိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်			
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်			
အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	-		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	-		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	-		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိပါ။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မပူလုံမှု	မြင့်	မိသားစုအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ အသင့်အတင့်ရှိကြသည်။အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိ။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေး)	လတ်	စိုက်ပျိုးရေးရှိသော်လည်းလုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ မြေဆီလွှာသင့်၊စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မြစ်ချောင်းမရှိ။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊အပူပိုင်းဇုန်အတွင်းကျရောက်ခြင်း။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍အအေးလွန်ကဲခြင်းမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	နိမ့်	ငလျင်ကြောင့်စေ့စပ်မှုမရှိ။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	-	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ခါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံသုံး
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	ထင်းအလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း၊မီးသွေးဖုတ်လုပ်ငန်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းမရှိသော်လည်းတစ်ခါတစ်ရံ ဖြစ်တက်သောကြောင့်
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးဆောင် များမှတစ်ဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	-	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	-	
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ရာသီအလိုက် ရောဂါ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိသည်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	-	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းပြီးတစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုတွင် အလုပ်ပုံမှန်မရှိခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသောကြောင့် ထိခိုက် လွယ်မှုမြင့်သည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုမြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုစသည်တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန်မရှိ၊ စိုက်ပျိုးရေရရှိသော်လည်းလုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေးထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါသည် လည်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များကို အတူတကွကိုင်တွယ်သုံးစွဲခြင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက် တတ်ခြင်း၊အပူပိုင်းဒေသဖြစ်၍မိုးခေါင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ငှက်ဖျားရောဂါသည် ငှက်ဖျားဇုံအတွင်းမရှိသော်လည်းတစ်ခါတစ်ရံဖြစ်တက်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ ဝေးလံခေါင်သီ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက် အခဲရှိသည့်ဒေသများသို့ သွားရောက်ရွှေ့ပြောင်း လုပ်ကိုင်ကြသည့် ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့်လည်းအစား၊ အနေ အထိုင်အခက်အခဲရှိခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရခြင်း၊ နှင့် အခြားကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ မတော်တဆ ထိခိုက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှုတို့တွင် ထိခိုက် လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူးခံရမှု ထိခိုက်နိုင်မှု များသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	မိသားစုများပြီး ဝင်ငွေနည်းသည်။လုပ်အားခနည်းသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	မြင့်	ငလျင်ဇုံအတွင်း မရှိ မြစ်ချောင်းနှင့်မနီး ၊ မိုးခေါင်ခြင်း။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	-	
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	လမ်းနှင့်နီးသောနေရာများတွင်ကား၊ဆိုင်ကယ်များသွားလာခြင်း။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	မရှိ	

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရှိ။ လုပ်အားခနည်း သည်။ ဝင်ငွေနည်းသည်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	မရှိ	
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	မရှိ	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မရှိ	
၁၅	ဆေးစွဲသူများ		
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကူးစက်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများသည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ထိခိုက်နိုင်မှု အန္တရာယ်များသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မရှိ	
၁၉	ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ သွား ရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	အချိန်မရွေး ယဉ်အန္တရာယ်ရှိသည်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိကအလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့်ယာဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ်လက်စားကျပန်း အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာမိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယာဉ်အန္တရာယ်အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း ၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန် လူအုပ်စုများ အနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	မီးလင်းရေး	၂	၂၀	-	၂၀	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၄	၇
၂	သမချေးငွေ	၁	၂	-	၂	ချေးငွေလုပ်ငန်း	၅	၈
၃	ရပ်မိ/ရပ်ဖအဖွဲ့	၂	၅	-	၅	လူမှုရေး	၄	၇
၄	စိုက်ဘဏ်	၁	၁	-	၁	ငွေချေး၊ ငွေဆပ်	၅	၇
၅	အပျိုခေါင်း	၂	-	၃	၃	လူမှုရေး	၄	၇
၆	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂	-	၁၀	၁၀	အမျိုးသမီးလုံခြုံရေး	၄	၇
၇	လူပျိုခေါင်း	၂	၂	-	၂	လူမှုရေး	၄	၇

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်တူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (၇) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက် စီးပွားရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၂) ဖွဲ့၊ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် အပျိုခေါင်းအဖွဲ့နှင့်အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ လုံးဝမပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့ (၇) ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့မှာ(၅) ဖွဲ့ရှိပြီး ကျန်(၂) ဖွဲ့မှာ ပြင်ပမှအရ ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့များဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း ကျေးရွာလူထုမှ ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်အရ လူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များသာ ရည်ရှည်/ ကြာရှည် ရပ်တည်လေ့ရှိပြီး အဖွဲ့သားအချင်းချင်းအကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု အပြည့်အဝရှိကြသည်။အထူးလှုံ့ဆော်ရန်မလိုအပ်ဘဲ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု အပြည့်အဝရှိသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်လာရောက် ဖွဲ့စည်းသောအဖွဲ့များမှာ ရေရှည်ခံလေ့မရှိဘဲ လုပ်ငန်းပြီးပါက ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိသည်။ အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု အားနည်း/ မရှိ၊ အမြင်ကြည်လင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိကြ၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း၊ စည်းလုံးမှု တက်ကြွမှု အားနည်းသည်တို့ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်း (၇)ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှုစွမ်းရည်လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယား စနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
- (၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာတွင်ပြည်တွင်း/ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု မရှိ၊အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင် စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၇၆	၃၄.၉%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	၆၁	၂၈%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၅၄	၂၄.၈%	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၀	၄.၅%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၁၇	၇.၈%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၂၁၈	၁၀၀%	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ (၇၆)အိမ်ထောင်စု (၃၄.၉%) ၊ ၂.၅ ဧကအောက် ဆင်းရဲသားတောင်သူ (၆၁) အိမ်ထောင်စု (၂၈ %)၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူငယ် (၅၄) အိမ်ထောင်စု (၂၄.၈%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြားပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စားတောင်သူ (၁၀) အိမ်ထောင် (၄.၅%)နှင့် ၁၂.၅ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူကြီး (၁၇)အိမ် (၇.၈%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးနှင့်အလယ်အလတ်စားတောင်သူအရေအတွက်မှာ (၂၇) အိမ် (၁၂.၃%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်းလူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူ နှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် နေ့စားအငှါး လုပ်ကိုင်ကြ ရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	အစိုးရ	၄၁၆	ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု(မရှိ)
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ				
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာအသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး လယ်မြေ(၄၁၆)ဧက မှာ ကင်းတားဆည်မှ ရေရရှိသော်လည်း ကျန်ယာမြေများမှာဆည်ရေမရရှိသောကြောင့် နှစ်စဉ်မိုးရေကိုသာ အားကိုး စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံ အထွက်နှုန်း နည်းသည်။ ဆည်မြောင်းများ အသစ်တူးဖော်ခြင်း၊အဟောင်းပြုပြင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးပါက စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အလားအလာ အထူး ကောင်းမွန် လာမည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၄၁၆	တင်း	၅၀	၈၀	၆၅	စက်တင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ	မြင့်	နိမ့်	
ကုလားပဲ	၂၁၃	တင်း	၈	၁၀	၉	ဒီဇင်ဘာ	မတ်	မြင့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါးနှင့် ကုလားပဲဖြစ်သည်။ စပါး စိုက်ပျိုး မြေဧက စုစုပေါင်းမှာ ၄၁၆ ဧကဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင်စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဒီဇင်ဘာလ တွင်ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၈၀တင်းမှ အနည်းဆုံး ၅၀ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၆၅ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နည်းသည်။ ကုလားပဲစိုက်ပျိုးမြေ စုစုပေါင်း ၂၁၃ ဧက ရှိပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး၈ တင်းမှ အများဆုံး ၁၀ တင်းထွက်သည်။ ပျမ်းမျှတစ်ဧကလျှင် ၉ တင်းနှုန်း ထွက်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက်မြင့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ် နည်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ကုမ္ပဏီမှလည်းချိတ်ဆက်၍ မိမိတို့ရောင်းရရေးသာ အလေးကြသည်။ တောင်သူများစုသည် လယ်ယာ လုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမားမ လုံလောက်မှု ပြဿနာကိုရင်ဆိုင်တက်ရပြီး လုပ်အားခပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။ တစ်ချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမား ရှားပါးမှုနှင့်ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြံပတ်စနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။ တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်တက်သည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သီးနှံများတွင် ဖျက်ပိုးများကျ ရောက်လျှင် နည်းပညာ အားနည်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ သီးနှံများရောင်းချလျှင် ဈေးကွက်တည်ငြိမ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အမြတ် ရရှိမှု နည်းပါးသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ စနစ်ကိုလိုလားနေကြသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင် နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်း ပိုင်	အဖွဲ့ပိုင် အရေ အတွက်	လယ် သမား ဦးရေ	ရွာပိုင် အရေ အတွက်	လယ်သ မား ဦးရေ		
ထွန်စက်	၁						
လက်တွန်းထွန်စက်	၂						
အစေ့ချ ကိရိယာ	-						
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်							
ရေစုပ်စက်							
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား							

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာတွင် ထွန်စက် ၁ စင်း နှင့် လက်တွန်းထွန်စက် ၂ စင်းသာ ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများမှာလည်း အသေးစားများသာ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာအသုံးပြုနိုင်ပြီး တောင်သူကြီးများမှ အလုပ်အားမှသာအငှားလိုက်လေ့ရှိသည်။ လက်တွန်းထွန်စက် ငှားရမ်းအသုံးပြုအနေဖြင့် အသုံးပြုသူမှဆီ(၁)ဂါလံကုန်ပါကငွေ(၁၀၀၀၀)ကျပ် ဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြုရပြီး အခြားကျေးရွာမှ ထွန်စက်များငှားရမ်းအသုံးပြုလျှင်(၁)ဧကကို ငွေ(၁၈၀၀၀)ကျပ်ဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြု ရပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် စက်ကိရိယာလုံလောက်မှု မရှိပါသောကြောင့်စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျမှစိုက်ပျိုး ရသဖြင့် စက်ကိရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးလျှင်အဆင်ပြေနိုင်သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊မြေဆီဩဇာ)	မြေဆီဩဇာသင့်။
ရေရင်းမြစ်	ကင်းတားဆည်ရှိခြင်း၊ရေမြောင်းများရှိခြင်း၊
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး	စိုက်ဘဏ်မှ ပုံစံ ၇ ရှိပါက ယာတစ်ဧက ၂၀၀၀၀

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျပ်လယ်တစ်ဧက၁၅၀၀၀၀ချေးငွေရရှိသည်။သမဘဏ်မှလည်းချေးငွေရရှိသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ နည်းပညာရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုရှိမှုရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	(၁၆)မိုင်ခန့်အကွာအဝေးရှိကျောက်ဆည်မြို့မှစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	တောင်သူများမှသီးနှံအများစုထွက်ရှိသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းခြင်းကြောင့်ဈေးကွက်လုံလောက်မှုမရှိ၊
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီ ဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး သဘာဝမြေဆွေးအနေဖြင့် နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်ကြသည်။ အော်ဂဲ နစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတမရှိကြပါ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေအနေဖြင့် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေများ အတွက် တစ်ဧက ၁၅၀၀၀၀၊ ယာမြေများအတွက် တစ်ဧကလျင် ၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးငွေရရှိသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအနေဖြင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ အနည်းငယ်ရရှိသည်။ လိုအပ်သော သွင်းအား စု များကို(၁၆)မိုင်ကွာအေးသောကျောက်ဆည်မြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ တောင်သူများမှသီးနှံအများစုထွက်ရှိသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းခြင်းကြောင့် ဈေးကွက် လုံလောက်မှု မရှိပါ။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	ပလပ်မြေ၊မြေလွတ်မြေရိုင်းမရှိပါ။
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	မြေဆီလွှာသင့်သည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	လုံလောက်မှုမရှိပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း၊လုပ်အားခနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါးမှု ရှိသည်။
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	ကင်းတားဆည်ရေရရှိသောလည်း ရေမြောင်းများမကောင်းခြင်း။
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုံးတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီးဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။ မြေဆီ ဩဇာသင့်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရန် နေရာမရှိ။ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူ လိုသလောက် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင် သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အလုပ်လုပ် နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါမှုရှိသည်။ ဆည်ရေရရှိသော်လည်း ရေမြောင်းများမကောင်းခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ရောဂါပိုးမွှား ကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုး ထုတ်ကုန် ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေး တင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိကြပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၈၇	၁၇၇	ရောဂါကျရောက်လျှင်တိမွေး/ကုမှနည်းပညာဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့်သေဆုံးမှုများလေ့ရှိသည်။
နို့စားနွား	၇၉	၃၂၈	။
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်	၆	၁၇၆	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
သိုး			
ဝက်	၃၀	၅၇	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူလေ့မရှိကြပါ။
ကြက်			
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ (၈၇)အိမ်ထောင်စုသာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြသည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၁၇၇ ကောင်၊ နို့စားနွား ၃၂၈ ကောင်၊ ဆိတ် ၁၇၆ကောင် နှင့် ဝက် ၅၇ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။ တိရိစ္ဆာရောဂါများ အထူးအဖြင့် ခွာနာ လျှာနာ၊ ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်နာရောဂါများဖြစ်ပြီး ရောဂါကြောင့်သေဆုံး ပျက်စီး မှုများရှိတက်သည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းသည်။ မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အခက်အခဲ၊ ချေးငွေမရရှိမှု၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှုမရှိ၊ အမြတ်အစွန်းရရှိမှု အခြေအနေ၊ သားငါးရောင်းချရာတွင် သားသတ်လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုခံရပြီးနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့် မရကြပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	ထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မရှိ။
ရေရရှိမှု	မြေအောက်ရေရရှိနိုင်ပါသည်။
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။တိ/မွေးကုဌာန။
ချေးငွေ	မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းသာရှိသည်။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	အစာများကိုကိုယ်တိုင်စိုက်/ဝယ်ယူ၍ အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တိမွေးကုဦးစီးဌာနရှိသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုစွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စားကျက်မြေတိုးချဲ့နိုင်ရန်မရန်မရှိပါ။ မွေးမြူရေးအတွက် ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရစ္ဆာန်များကို ဒေသအတွင်း ဆက်သွယ်ရရှိနိုင်သည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လိုအပ်သော

သွင်းအားစုများကို ၁၆ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ကျောက်ဆည်မြို့တွင် အလုံ အလောက်ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။ တိမွေး/ကုဦးစီးဌာနရှိသည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းအလုံအလောက်ရှိသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်မြစ်မီးရောင်စီမံကိန်း ချပေးလျှင် အစဉ်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မရှိပါ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	မရရှိပါ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေး ငွေမရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှု များသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှုမရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်းမရကြပါ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၂	၆	၂	လတ် (ဆန်စက်လုပ်ငန်း)
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေး ဝေရေး				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၇	၅	၂	လတ် (လက်သမား၊ ပန်းရံ)
လ ၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၁		၁	လတ် (ကျွမ်းကျင်မှုအားနည်း၊ ပုံမှန်မရှိ)
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၂		၂	လတ် (ပုဂ္ဂလိကအရောင်းဆိုင်၊ လခစား)
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၁၂	၁၁	၇	

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများ မရှိပါ။ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ၊ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းတွင် နေ့စားသွားရောက် လုပ်ကိုင်ရခြင်း ၊ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ စက်ချုပ်၊ နှင့် ဈေးဆိုင်နှင့်ဈေးရောင်းခြင်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်း များကို လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အလုပ် အကိုင် နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရရှိခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု လည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက် ရှိသည်။	ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များစသည် ထွက်ကုန်များ အတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။
သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှိသည်။	သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အမြန်လမ်း	၄မိုင်ခန့်အကွာအဝေးတွင်တည်ရှိသည်။မိုင်တိုင်မှတ်(၃၄၀/၅)တွင်သွားလာရေးအတွက်အသုံးပြုသည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်မှာ ရှိသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော အ လုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာနိုင်သည်။
အသက်မွေးဝမ်းပညာအချို့ တတ်မြောက်ကြသည်။	ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ်၊စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့ လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဈေး ကွက်လည်းအလုံအလောက် ရှိသည်။ကျောက်ဆည်မြို့နှင့် နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေး ထွက်ကုန်များ စသည်ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ သဘာဝဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ စသည်တို့အနည်းငယ် ထွက်သည်။နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။ ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှု ရှိသည်။ ဘွဲ့ရနှင့်ဘွဲ့မရသေးသော အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။ (၄)မိုင်ခန့် အကွာအဝေးတွင် အမြန် လမ်း နှင့်နီးသောကြောင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တစ်နှစ်ပါတ်လုံး၊ ရာသီမရွေး၊ အချိန်မရွေး သွားလာ နိုင်သည်။ ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ဈေးရောင်း၊ အပ်ချုပ် စသည့်အသက်မွေး ဝမ်းလုပ်ငန်းအချို့လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြသည်ကိုတွေ့ရှိ ရသည်။

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက် ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် အသင့်အတင့် ရှိသော်လည်း ပြင်ပရင်းနှီး လုပ်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံ များ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်း ကြောင့် လူတိုင်း အလုပ်အကိုင်မရှိကြပါ။ နေ့စား လုပ်အားခ များမှာ လည်းနည်းပြီး အလုပ်အကိုင်လည်း ပုံမှန်မရကြပါ။
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသော အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များ သော် လည်း အသက် မွေးဝမ်း အတတ်ပညာကျွမ်းကျင်မှုများ အားနည်းနေ ကြသည်။ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်း။ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	အပ်ချပ်၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ကိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ခေတ်မီ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာများ မရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိ လုပ်ငန်းများကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း နေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် တစ်ပိုင် တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများမရှိပါသောကြောင့်လုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်းအတက်ပညာ၊ အထိအတွေ့ တို့အားနည်းသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြားအသက်မွေးဝမ်း လုပ်ငန်း များတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ် လည်းမရှိပါ။

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

[illegible]

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ										
	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
၃	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ										
	၁၂ လ အထိ										
	၁၂ လ အထက်										

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိ။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိ။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)					
	ဘဏ်					
	လူကြိုက်ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြိုက်ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မရှိ။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ကျောက်ဆည် (၁၄) မိုင်	ကျောက်ဆည် (၁၄) မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကား၊ ဆိုင်ကယ်	ကား၊ ဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း	သွပ်မိုး၊ အကာရှိ၊ ဆိုင်ခန်း

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် ၁၄ မိုင် ကွာဝေး သော ကျောက်ဆည်ဈေးတွင် ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ ကုန်စိမ်း၊ သားငါးနှင့် အခြားလူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ကျောက်ဆည်ဈေးသို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင် ကယ်၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီ၊ အခြားရွာမှပြေးဆွဲသောလိုင်းကားစသည်တို့ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက်ဝယ်ယူကြရသည်။ ပုံမှန် ပြေးဆွဲသည့်အများ သုံးယာဉ်မရှိပါ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (သမဝါယမ ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၁.၅%		ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိ။အသင်းဝင် မှထုတ်ချေး။
စိုက်ဘဏ်	ချေးငွေ	၆ လ	၀.၈၅%	ပုံစံ ၇	စိုက်ပျိုးချိန်အချိန်မှီမရ၊ချေးငွေလုံ လောက်မှုမရှိ။မိုးသီးနှံတစ်မျိုးတည်း သာထုတ်ချေး။
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာ လ	၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပါမှချေးသည်။
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာ လ	၅%မှ၁၀%	ပစ္စည်း	အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီးငွေချေး ပေးသည်။သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
					ကျော်ပါကပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သတ်မှတ်ကာလ	၃%	မလို	ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်း၊ လူတိုင်းမရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။
အခြား					

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့် သမဝါယမ ငွေချေးစနစ် တို့ရှိသည်။

စိုက်ဘဏ်ချေးငွေသည် ကျေးရွာရှိတောင်သူ (၁၄၂) ဦးအားယာမြေအတွက် ချေးငွေစုစုပေါင်း (၆၀၆) သိန်းထုတ်ချေး ထားပါသည်။ ၎င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင်၁၀၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း ယာမြေတစ်ဧကလျှင်၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် တောင်သူတစ်ဦးလျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးယူခွင့် ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီး ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ်လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်းမစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချ ပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေ့ထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေပေးဆပ်ကြရသည်။

သမဝါယမ ချေးငွေမှာ သမအသင်းဝင်လျှင် မည်သူမဆိုချေးပေးသည်၊အတိုးနှုန်းမှာ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။ ချေးငွေကာလမှာ ၆ လဖြစ်ပြီး အကြေဆပ်ပြီးပါက ပြန်လည်ချေးငွားနိုင်သည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငွားရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၅%မှ၁၀% ဖြစ်သည့်အပြင် အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်မူတည်ပြီး ချေးပေးသည်။ သတ်မှတ်ရက်ကျော်ပါက ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသည်။ သီးနှံပေါ်ချိန်အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသားများအတွက်ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက် အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်းနည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများထံမှ ချေးငွားရာတွင် အတိုးနှုန်းမှာ ၃%ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု များအား ယုံကြည်မှုအားနည်းသောကြောင့် လူတိုင်းချေးငွား၍မရနိုင်ပါ။ ချေးငွေအလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန် တိုင်းလည်းမရနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၉)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	မြေဆီမြေသြဇာအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း။
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်း ချမှုများသည်။အပူပိုင်းဇုန်ခေါင်ခြင်း။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	နည်းပညာအားနည်းခြင်း၊ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဖျက်ပိုးကျရောက်မှုများခြင်း။
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	ဆည်မြောင်းများရှိသော်လည်းစိုက်ပျိုးရေးမလုံလောက်စွာမရရှိခြင်းမိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေ တူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	မြစ်ချောင်းရှိသော်လည်းရာသီအလိုက်သာရရှိခြင်း။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	နိမ့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်မြေဆီမြေသြဇာအနေဖြင့် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှု ကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေး သင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်လည်း ဆည်မြောင်းများရှိသော်လည်းရေလုံလောက်မှုမရှိသဖြင့်အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့် အနေအထားတွင်ရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် မိုးရေကိုမှီခိုအားထားခြင်း၊မြစ်ချောင်းများရှိသော်လည်းရာသီအလိုက်သာရရှိသောကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရရှိမှုနည်းသည်။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တက်သော မိုးခေါင်ခြင်းကသဘာဝဘေး အန္တရာယ် တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	-	-	-	
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၇၄	၈၈	၁၆၂	၁၈.၇၃%
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂	-	၂	၀.၂၃ %

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၃၁၇	၂၈၄	၆၀၁	၆၉.၅%
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၅	၂၃	၃၈	၄.၄%
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၄	၁၅	၂၉	၃.၃၅%
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၈	၂၁	၂၉	၃.၃၅%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	၄၁၉	၄၄၆	၈၆၅	၁၀၀%

ရင်းမြစ် ... အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာမတက်သူဦးရေမရှိပါ။ ၉ နှစ်အထက် ရွာသူ/သား (၈၆၅) ဦးအနက် ဘုန်းကြီးကျောင်းသင် ပညာရေးတတ်မြောက်သူ (၁၆၂ ဦး (၁၈.၇၃ %)) နှင့် မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူ (၂) ဦး (၀.၂၃%) ၊မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၆၀၁)ဦး(၆၉.၅%)၊အလယ်တန်းပြီးဆုံးသူဦးရေ (၃၈)ဦး(၄.၄ %)၊အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူ (၂၉) ဦး (၃.၃၅%)နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးပြီးဆုံးသူဦးရေ (၂၉)ဦး(၃.၃၅ %)ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသားဦးရေကနည်းပြီး အမျိုးသမီးအရေအတွက် သိသိသာသာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အမျိုးသမီးပိုများ နေတာတွေ့ရသည်။ သားယောက်ကျားလေးများမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ပညာ ပြီးဆုံးအောင် မသင်ကြားနိုင်ကြပါ။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏%
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၃၅	၃၃	၆၈	၉၅.၆%
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၂၉	၁၉	၄၈	၁၀၂.၁၃%
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁၀	၁၅	၂၅	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၅	၁၀	၁၅	

ရင်းမြစ် ... (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းသာရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း (၆၈) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ (၆၅) ယောက်၊(၉၅.၆%)နှင့် အလယ်တန်းကျောင်းနေအရွယ်မှာ (၄၇) ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိစာသင်ကျောင်း တွင် (၄၈) ဦး (၁၀၂.၁၃%) သာ ရှိသည်။မူလတန်းကျောင်းဖြစ်၍ သတ္တမတန်းအထိသာပညာသင်ကြားနိုင်ကြပြီး အဌမတန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းသား/သူများမှာ (၄)မိုင်အကွာအဝေးရှိ သိန္ဓိကန်အထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားနေကြသည်။ အချို့ကလေးများမှာ မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် သွားလာရေး အတွက် စက်ဘီး၊ဆိုင်ကယ်မဝယ်ပေးနိုင်ခြင်းကြောင့်ကျောင်းဆက်တက်နိုင် ခြင်းမရှိကြပါ။ အချို့မိဘများမှာ ခရီးဝေးကွာလွန်းသည့်အတွက်လုံခြုံရေးစိတ်မချခြင်း၊ယာဉ်မရှိခြင်းတို့ကြောင့်ကျောင်းဆက်မထားခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			မူလတန်းလွန်ကျောင်း		
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)				(၁)ဗာလုံ		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု				ခြေလျင်၊ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး။		
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)				(၅၈ ပေ x ၂၆ပေ x ၁၅ ပေ) အဆောင် (၂)ဆောင်		
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး				သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံ၊ အုတ်ခင်း		
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာအခြေအနေ				ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ နှင့်ယင်လုံအိမ်သာ လုံလောက် မှုမရှိ။		
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)				တစ်နှစ်(၁)ကြိမ်။(နွားနို့)		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
အစိုးရခန့်				၁	၇	၈
ကျေးရွာခန့်(မူကြို)						

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာရှိ မူလတန်းလွန်ကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား(၅၈)ပေ၊ အနံ(၂၆)ပေ၊ အမြင့် (၁၅) ၊သွပ်မိုး၊ အုတ်နံရံကာ၊ အုတ်ခင်း အဆောင်(၂)ဆောင် ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆောင် လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်း ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု နှင့်ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက် ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား (၁) ဦးနှင့် မ(၇) ဦး စုစုပေါင်း (၈)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။ ကျောင်းအာဟာရ တိုက်ကျွေးမှု အစီအစဉ်(၁)နှစ်လျှင်(၁)ကြိမ် တိုက်ကျွေးလေ့ရှိသည်ကိုတွေ့ရ ပါသည်။

(၂.၇.၄)ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၈ဦး(က ၁ + မ ၇) ဦး။
တပည့် - ဆရာ အချိုး	မူလတန်း ၁၄:၁။
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	စိတ်ဝင်စားမှု၊တက်ကြွမှုအားနည်းခြင်း။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းတွင် ၁၄: ၁အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုလည်း ရှိပါသည်။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိကြပါ။ မိဘဆရာအသင်း၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊ တက်ကြွစွာပါဝင်မှုအားနည်းကြသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	Â			သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး	Â			ခြင်ပေါက်ပွားမှုအဆမတန်များပြားခြင်း
၃	ငှက်ဖျား		Â		ငှက်ဖျားဇုန်တွင်းမရှိခြင်း။
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	Â			
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ		Â		အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်
၆	တီဘီ	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များ အတူသုံးရာမှကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို	Â			နေ့စဉ်စားသုံးနေရသောအစားအစာများသန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဝါးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသောအစားအစာများကိုနေ့စဉ်မလွှဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။
၈	သွေးတိုး	Â			ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)	Â			အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၀	အခြားကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေး ရောဂါမှာ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေမသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးရောဂါမှာ ခြင်္သေ့များ ပေါက်ပွားမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံးဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစိုအခြောက်များကို စားသုံးနေကြခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေကြခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းဓါတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးနေခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စိစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှု၊ ကြက်သားမှု့များ ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသောမုန့်နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့်အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ရန် ကျန်းမာရေး ပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွားမှုမြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွားမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူအသုံးအဆောင်များနှင့်ထိတွေ့ရာမှ တစ်ဆင့် ကူးစက်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်သောရောဂါများမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၎င်း ရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ	Ã		ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်း၊အခိုးအငွေ့ရှူရှိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Ã		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	Ã		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Ã		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Ã		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Ã		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု	Ã		

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရို	မရို	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
	(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)			
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Ã	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကာကွယ်ဆေး တစ်နှစ် ၃ ကြိမ်ပုံမှန်ထိုးပေးသည်။ အာဟာရပညာပေး ဝန် ဆောင်မှုမရကြပါ။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	(၂)မိုင် မိုးကြိုးတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - ၂၁ အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) - ကြီးကြပ် (၂) - တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၄မိုင်(သိန္နီ ကန်)	ရှိ	ဆရာဝန် - ၁ဦး လ/ထ - ၁ဦး ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	တံတားဦး (၁၆)မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်	မရှိ		ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ(မ ရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေးဝါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာအုပ်စုတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ (၂)မိုင်ခန့်ဝေးသော မိုးကြိုးတွင်းကျေးရွာကျေးလက်ဆေးပေးခန်းတွင် သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွားဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွားသင်တန်းရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပစ္စည်းများအရောင်းဆိုင်မရှိပါ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက (၄) မိုင်ဝေးသော သိန္ဓိကန်တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် (၁၆) မိုင်ဝေးသော တံတားဦးဆေးရုံသို့ သွားရောက် ကုသမှုခံယူရပါသဖြင့် အရေးပေါ်ကားမရှိပါသောကြောင့် အခက်အခဲများရှိပါကြောင်းတွေ့ ရှိရပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် ဆေးထိုး၊ ဆေးသောက် ရောဂါများကို ဒေသခံများအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးသင်တန်းများ ပို့ချသင်ကြားပေးလျှင် ပို၍အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၉) ရေနံ ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၁၃	ကောင်း	Â	Â	Â	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၈၆	ကောင်း		Â	Â	
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၇၇	ကောင်း	Â	Â	Â	
ကန်(မြေသား)						
မြစ်/ချောင်း						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၃	ကောင်း		Â		
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်ရေတွင်း (၁၃)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(စက်တပ်) (၈၆)တွင်း၊အဝီစိတွင်း(တုံကင်) (၇၇)တွင်းနှင့် မိုးရေလှောင်ကန် (၃)ကန်ရှိပါသည်။သောက်သုံးရေ လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရန်အတွက် နည်းပညာ၊ဗဟုသုတများ လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၀၂	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ကျင်းအိမ်သာ		
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၁၆	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၂၁၈	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊
(၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၂၁၈)အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ (၂၀၂)
လုံးသာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်း မရှိကြပါ။
ကျန် (၁၆) အိမ်မှာ မိသားစုများနှင့်အတူပေါင်း၍ ယင်လုံအိမ်သာကိုအသုံးပြု ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ သောကြောင့်
အသိပညာ၊ဗဟုသုတအားနည်းသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Ã	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုး သမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်း များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် ဆောင် ရွက်မှု	Ã		မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းက လေး များ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Ã	မရှိပါ။
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေ နှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိ အမြင်ရှိမှု		Ã	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်... (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးစံများအရ ကျားမခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသောပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြားပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ အနည်းအကျင်းပါသောအခါလည်း အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ရာထူး၊ နေရာပေးလေ့မရှိခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုး အစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်းများကို လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင်လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီး ရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျှင် အဆင်ပြေ နိုင်ပါသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အအုံများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	-	Á	Á	(၀/၄)မိုင်ခန့်
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၈၈		Á	(၄)မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းမှာ (၄) မိုင် အကွာအဝေး / အရှည်ရှိပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဖောက်လုပ်ခဲ့သော မြေသားလမ်းများကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်မှုရှိသော်လည်း မိုးရာသီအချိန်တွင် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊လမ်းချော်ခြင်းများကြောင့် ကလေးများကျောင်းသွားလျှင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရ ပါသည်။ လမ်းအခြေအနေနှင့်မမျှတသောယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာမှုကြောင့် လက်ရှိလမ်း အခြေအနေ မှာလည်း ဆိုးရွားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းများမှာ (၀/၄) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်း များဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
သံဘောင်၊ သစ် သားခင်း တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြန်					
အခြား					

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း				
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ - လှေ၊ သမ္ဗန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။မရှိ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက် လှေ	လှေ၊ သမ္ဗန်	စက် ဘီး	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွား လှည်း
အရေအတွက်			၄	၁၆၃	၄	၄		၇၄

ရင်းမြစ်...အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး (၄)စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁၆၃) စင်း၊ သုံးဘီးဆိုင်ကယ်နှင့် ထော်လာဂျီ (၄) စင်း၊ ကား (၄) စီးနှင့်နွားလှည်း (၇၄) စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သွားလာရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၂၁၈	သင့်	မရှိ။
ဆိုလာစနစ်			
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်			
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၄		ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက် ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြုကြသည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၂၁၈)အိမ် ရှိပြီး အိမ်ထောင်စုအားလုံးလျှပ်စစ်မီးရရသော်လည်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး စနစ်မှာ နည်းပညာအားနည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုဟ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၃၂၂	၃	၇၂	၂	

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့်ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၃၂၂) လုံး၊ ရေဒီယို (၃) လုံး၊ တီဗွီ (၇၂)လုံးနှင့် စလောင်း (၂)ခုရှိပါသည်။အိမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊တယ်လီနောနှင့်အိမ်အီးစီဖုန်းလိုင်းအားလုံးလိုင်းမိပြီး ဖုန်းများ အသုံးပြုခြင်း အတွက်တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ ဆက်သွယ် မှုရရှိခြင်း၊ မိုးလေဝသအခြေအနေ သတင်း အချက်အလက်များ အလွယ်တကူရရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ် နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းသီးသန့်မရှိ၊ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိ။

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လူငယ်များအတွက်အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့်အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်မှုရှိပြီးဘာသားရေးလုပ်ငန်းတွင် စိတ်ပါဝင်စား မှုတက် ကြမှုရှိပါသည်။ပရဟိတသီးသန့်ဖွဲ့စည်းမှုမရှိသေးပါ။လူငယ်များအတွက် အားကစားသီးသန့် မရှိခြင်း ကြောင့် အလုပ်လုပ်ပြီးပြန်လာသည့်အခါ အရက်ဆိုင်၊ဘီယာဆိုင်များတွင် အပန်းဖြေခြင်းဖြင့်ပျက်ဆီးနေသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။အားကစားကွင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးလျှင် အပန်းဖြေစရာ ရရှိပြီးလူငယ်များ ပျက်စီးနေမှု များ လျော့နည်းသွားနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များ သီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးမရသောကြောင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို ဂွှက်ရည် ဆိုင်များတွင်သာ သွားရောက်ကြည့်ကြရသည်။ လူငယ်များဘောလုံးပွဲ အကြည့်အများဆုံးဖြစ်၍ ဘီယာဆိုင်တွင် ဘီယာမသောက်ချင်လည်းသောက်၊အချိန်မတော်သွားကြည့်တာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်တိုင်း လိုလို အခမဲ့ရုပ်သံလိုင်းများလွှင့်ပေးလျှင် အဆင်ပြေနိုင်သည်။ အားကစားနှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု အားနည်းပြီး ကျေးရွာတွင်အားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း ပြည့်စုံမှုမရှိကြပါ။ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပလေ့မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း

အားနည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအနေဖြင့် နှစ်စဉ်သင်္ကြန်အကပွဲကို ကျင်းပပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဖန်မီးအိမ်စာကြည့်တိုက်ရှိသည့်အတွက် လူငယ်များမှာစာပေလေ့လာမှု အားကောင်း လာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ဖုန်းများကိုလူငယ်တိုင်းလိုလို ကိုင်ဆောင်ပြီး အင်တာနက် အသုံးပြုကြ သော်လည်းဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက်ဝက်ဆိုက်များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတနည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမီမှု	ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်မရှိ။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	(၆)မိုင်စခန်းတွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ရွာသူ/သားများမှ အာမခံလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းသောကြောင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ဗဟုသုတလည်း နည်းပါးကြသည်။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက (၆)မိုင်၊ ချောင်းခွရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင် သောကြောင့် ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းလည်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	-	သာမန်	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ကြီးမားသောခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ သာမန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁။	စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တကျ လုပ်ကိုင် ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလေ့အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆောင်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရည်ရှိကြောင်းသတိမပြုမိကြခြင်း။ လူစွမ်းရည်အပြည့်အဝအသုံးပြုခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့်အခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ်ငယ်စိတ်ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏ အစွမ်းအစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း၊ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ်များပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း။
၂။	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း/မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အစီစီတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။	လက်ရှိဆည်မြောင်း ရှိနေခြင်း။ ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြစ် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူဝယ်ယူရန် ဒေသအတွင်း ကုမ္ပဏီများ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်းသည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နည်းပညာ အကူအညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၂။ စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးစီမံကိန်း ဆည်မြောင်းပြုပြင်ခြင်း/အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း

	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး လက်ရှိသီးနှံများအထွက်နှုန်းနည်းသည်။	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်းရှည်ပြီး အထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအတွက်ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း။နှစ်ရှည်ဥယျာဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များ ငွေမှာလုံလောက်မှုမရှိ၊အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေးငွေဖြစ်ခြင်း၊မိုးစပါးတစ် မျိုးတည်းအတွက်သာငွေ ချေးခြင်း၊ကန့်သတ်မှုများပြီးတောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့်သင့်တော်မှုအားနည်းသည်။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရန် စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ဒေသအတွင်း လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ နှင့်သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်းမြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရင်းအနှီးနည်းသည်။အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ်မရရှိခြင်း။ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက်အသွယ်နည်းပါးသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းတောင်သူများနှင့် သင့်တော်သော နှစ်ရှည် ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးလယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်းနှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း
နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုးရွားစွာကျရောက်ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်းထိရောက်စွာနှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာအားနည်းခြင်း၊သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သောစိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့်စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်းလုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန်ယဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက်အရောင်းမြှင့်တင်ရေးဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုအားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန်ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်းရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံကိန်း မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်းကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်းဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်းဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်းတောင်သူပညာ ပေးစခန်းဖွင့် လှစ်ခြင်းအခြေခံ လယ်ယာမြေ ၂ ပေ ၃ သင်တန်း	

၃။	မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊ အရင်းအနှီး မပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေး ချေးငွေမရှိ၊ စားကျက်ရှား ပါးလာခြင်း၊ အဟာရ တန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သား သတ်လိုက်စင်၏ခေါင်းပုံဖြတ် မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့် တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက် အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်ငံတပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်ခြေမြေများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီး ဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုက်စင်/အင်းလိုက်စင်ချ ထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုက်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထူ ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက်မှုရှိ သောကာကွယ်ဆေးထိုးမှုစနစ် ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ်ပွား မှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနခါတ်ခွဲခန်း များ ဖွင့်ပေးခြင်း။	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်းစီမံ ကိန်း ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင် ပေး ခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ် ကူးစက် ရော ဂါများကျရောက် တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူ ရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း တိမွေးကု သင်တန်း
၄။	စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	ဒေသစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားနည်းခြင်း။ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အ	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံမရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု ၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာ အားသာချက်ကြောင့်	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတ	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းများ သို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်	၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရ

	လမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း များအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုစနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအ တွက်ခေတ်မီ လက်နက်ကရိယာမရှိ ခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်း ကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆက် အသွယ် အားနည်းခြင်း။	ဈေးနှင့်လက်လှမ်း မီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ခြင်း	အားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက် စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့ အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက် အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အ ဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုး ရေးလုပ်ငန်းများထူထောင်ပေး ခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	ပညာတတ်များအား ဦးစားပေး ခန့်ထားပေးရန်
	အသက်မွေးဝမ်းလုပ် ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အား နည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့် နေ့စဉ်မိသားစုစား ဝတ်နေရေးအတွက် ရှာဖွေနေရသော ကြောင့်လေ့လာသင်ယူ နိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင် သော အရွယ် (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အ ဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင် ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာစီမံ ကိန်း စက်ပြင်သင်တန်း လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်း သင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ						
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစနစ် မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလတို ချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု စီမံကိန်း မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)

၅။	ပညာရေးကဏ္ဍ					
	ပညာရေးအဆောက်အဦးများဟောင်းနွမ်းပျက် စီးနေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန်ထမ်းများနေရန် အိမ်/အဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထားရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွလှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ်ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက်ခြင်း၊		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစိစစ်ခန့်ထားပေးခြင်း၊ လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစိစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း
	ကျောင်းသားများအားကစားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်းပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားကြသည်။	ပညာရေးရုံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာနမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့်တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။
	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များအတွက် မူကြိုကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေးအားနည်းသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များစွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေးအစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာရ ပြည့် ဝရေးဆောင် ရွက်ခြင်း နှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်

၆	ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ					
	ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မတတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ်သွားလာရန်အခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ။ စည်းကမ်းမဲ့ ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ရောင်း ချနေကြသည်။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိဆေးဖက်ဝင်အပင်များ သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေးမြှင့်တင်ပေးရန်။	၁၁။ <u>ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦများ မြှင့်တင်ခြင်း</u> ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညွှန်သူမရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အားနည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင်များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အသွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်းပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	၁၂။ <u>ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u> အရံသားဖွားသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း
၇	ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖော်နိုင်ခြင်းမရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	စက်အိမ်တွင်းတူးဖော် ပါက သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ်ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	၁၃။ <u>သောက်ရေသန့် ရှင်းရေးစီမံကိန်း</u> ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း

စ။	လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေးအ ဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပံ့ပိုး ခြင်း၊	၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ် များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာ ကြရသည်။	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင် တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီး ရေးသင်တန်း အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း
	လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာ အုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်း ကျင် အဆင့်မြှင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း
	လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှု ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့် အားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းနှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း

၉။	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံများ					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချင်း ကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြန်ပျက်စီး ခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေ ခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင် စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက် အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာ လမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ် ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်း ဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံ ကိန်း ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်း ခင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း
၁၀	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည် ။	မီးဘေးအန္တရာယ် အ ချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလ ည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ် ပြုလုပ်ခြင်း	၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေနံနှင့် လက်ဆွဲ မီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မကြာခ ဏအပျက်အစီးဆုံးရှုံး မှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျ ရောက်သည်။	ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ် မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
မူဝါဒများ						
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင် များ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက် ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်း ဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန်

	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုစင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အ ကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုစင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုး ချ ထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချ ရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သား သတ်လိုစင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။ ငါးအင်းလိုစင်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ် တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ် ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက်ရှိ သည်။	လိုစင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	ကျေးရွာတွင်း အခွန်လွတ် သားငါးဈေးတည်ဆောက် ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုစင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။
	မြေနုကျွန်းအင်းနေ ရာကျေးရွာအများပိုင်မြေကိုရေ ခမ်း ချိန်တွင် ဆင်းရဲသားများ ခံစား ခွင့် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိ သည်။	အင်းမြေကိုငါးအင်း လေလံဆွဲသူများမှ ရေ ခမ်းချိန်တွင် ဆက် လက် အပိုင်စီးယူထား ကြသည်။	မြစ်ကမ်းဘေးတွင် မြေနုကျွန်း များ မကြာခဏပေါ်ထွန်း သည်။အချို့ရွာဘေးတွင် အများ ပိုင် အင်းများ ရှိသည်။	လိုစင်လေလံချထားမှုနှင့် မြေနုကျွန်းခွဲဝေမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း များမှဦးဆောင်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာ စွာခွဲဝေချထားပေးရန်။	
	စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

မြစ်ကမ်းဘေးရွာများ မြစ်ရေတိုက်စားမှု ကြောင့် ကျေးရွာနှင့် စာသင်ကျောင်းများ မဖြစ်မနေ ရွှေ့ပြောင်း ရာတွင် စာသင် ကျောင်း မြေ ပုံစံ ၁၀၅ လျှောက်ထား ရာတွင် ကြံ့ကြာမှုများ ရှိသဖြင့် ရွာသူ/သား များ အ ခက်အခဲများစွာရှိ သည်။ ကုန်ကျစရိတ် နှင့် အလုပ်ပျက်ကွက် မှုများစွာ ရှိသည်။	ခွင့်ပြုချက်လျှောက် ထားရာတွင်သက်ဆိုင် ရာဌာနများ အနေဖြင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက် ပေးမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အားနည်းသည်။	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မှ တဆင့် တင်ပြရန်။	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးသည်။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။ အစိုးရဌာနများ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအား နည်းသည်။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ ဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျောင်းမြေပုံစံ ၁၀၅ အမြန် ဆုံးချထားပေးရန်။
ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
အလုပ်အမျိုးအစားအလုပ်လုပ် ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနှစ်စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအားနည်း သည်။	ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ ဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
လူငယ်အချို့ စကိန်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိ န်မတော်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စား	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများ ပြည်သူသုံး ရုပ်သုလှိုင်း များစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိ သည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေး ပါက အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်း များမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။

	သွားရောက်ကြည့်ကြရသော ကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိ သည်	သော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစကို င်းနက်ကသာ ပြသခွင့် ရကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြ သပေးခြင်းမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ စ ကိုင်းနက်မှသာ ထုတ် လွှင့် ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။			ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	
--	--	--	--	--	--	--